

Bratia a sestry,

keby ste mali niekomu stručne predstaviť náboženskú knihy kresťanstva, čiže Bibliu, čím by ste začali? Keby vás nejaký človek, ktorý Bibliu nikdy nečítal, požiadal, aby ste mu pár vetami zhrnuli, o čom sa v Biblii píše, ako by ste postupovali? Čo by ste museli povedať a čo by ste v prípade stručného opisu mohli zamlčať? Určite by to nebola ľahká úloha.

Biblia je tematicky veľmi bohatá kniha. Obsahuje prózu aj poéziu a zahŕňa viacero literárnych žánrov. Jej texty vznikali v priebehu niekoľkých stáročí a aj kvôli tomu je náročné zhrnúť do pár viet to, čo sa píše v Biblii. Opis boja môžeme nájsť vo viacerých knihách. Človek, ktorý Bibliu nepozná, by ich asi skôr hľadal v nejakej vojenskej príručke než v Biblii.

V knižnici by sme určite natrafili na veľa kníh, ktoré pojednávajú o rôznych vojenských alebo politických vodcoch, napr. o Napoleonovi, ktorý sa preslávil dobre premyslenými víťazstvami na bojovom poli. Avšak vojenské texty, ktoré nachádzame v Biblii, nás nechcú učiť vojne. Aj skrze takéto texty spoznávame Boha.

V súčasnosti počujeme v správach o rôznych teroristických útokoch. Ľudia, ktorí sa takýchto činov dopúšťajú, sa často odvolávajú aj na náboženské pohnútky. Jedná sa väčšinou o nebezpečné sekty, ale keď o tom počuje človek, ktorý nemá medzi náboženstvami prehľad, pravdepodobne všetky náboženstvá odsúdi a spolu s nimi aj kresťanstvo. Keď veriaci človek neváha zabiť iného človeka a ešte sa k tomu odvoláva na náboženstvo, tak je lepšie náboženstvo ako také odmietnuť. Je smutné, že aj pod záštitou kresťanskej cirkvi sa v minulosti viedli vojny. Mám na mysli križiacke výpravy.

Hoci sú v Biblii texty, hlavne v Starom zákone, ktoré súvisia s vojnou, bola by chyba myslieť si, že Boh nám prikazuje, aby sme používali násilie. Ako sa potom postaviť k textom, ako je aj ten dnešný z knihy Józua? Nebolo by lepšie všetky takéto texty z Biblie vypustiť? Prečo sa nad nimi vôbec zamýšľame?

Dnešný text (a jemu podobné) má svoj význam. Tí, ktorí ho v rámci Biblie ponechali, mali svoje dôvody. Veríme, že Biblia vznikala, hoci skrze ľudí, ale predsa pod Božím dohľadom. Prijímame Bibliu ako celok a je veľmi dôležité, ako bude jej obsah interpretovaný alebo vykladaný. V rámci kresťanstva existuje niekoľko hlavných prúdov a množstvo menších prúdov. Biblia bola už od jej vzniku rôznymi spôsobmi vykladaná. Na jej základe vznikali nielen hodnotné kresťanské dogmy a vierovyznania, ktoré majú svoje opodstatnenie a my ich dodnes používame, ale vznikali aj rôzne mylné učenia, ktoré veriacich odvádzali preč od skutočného posolstva biblických textov.

Keď si čítame Bibliu, prosme Pána Boha, aby nás viedol, aby sme mohli správne porozumieť tomu, čo sa tam píše. Boh je jediným garantom toho, že si z Biblie neurobíme podklad pre všetko, čo nám napadne, ale bude to pre nás kniha, ktorá nám bude zjavovať alebo ukazovať Božiu vôľu. Pozrime sa už konkrétne na dnešný text, či sa z neho my, ktorí žijeme v úplne inej dobe ako Józua, môžeme niečo naučiť. Aké je posolstvo daného biblického úseku pre nás?

Už som povedal, že by bolo mylné domnievať sa, že Boh vedie človeka k násiliu voči inému človeku. Ved' potom by si protirečil. Už v Starom zákone Boh prikazuje „Nezabiješ!“ alebo presnejšie „Nezavraždíš!“. Toto prikázanie Ježiš ešte rozšíril, keď poukázal nielen na to, čo človek robí, ale aj na to, ako zmýšľa. Keď totiž človek vo vnútri niekoho nenávidí, prejavuje sa to na jeho správaní. Za každým činom sa skrýva úmysel srdca.

Človek nemá právo brať život, ale Boh áno. Vidíme to aj na dnešnom texte. Boh vydal mesto Aj do rúk Izraelcov, a preto ich mohli poraziť. Boh vyriekol nad mestom Aj súd. Je to spomenuté trikrát. Najprv Boh hovorí Józuovi, že mu dáva mesto do rúk. Potom Józua oznamuje ľuďom, že Boh dá to mesto do rúk Izraelcov a tretíkrát znovu Hospodin hovorí Józuovi, že im mesto Aj vydá do rúk. Nebol to teda iba boj Izraelcov o ďalšie územie, ale napĺňanie Božej vôle. Jedine Boh môže siahnúť na život, pretože On jediný vie život aj vytvoriť a aj obnoviť. Teda v dnešnom texte je zdôraznené, že Boh je Pánom nad životom a smrťou a nie človek, preto by žiadny človek nemal svojvoľne siahať ani na svoj život a ani na život iného človeka.

Józua sa nesnaží poraziť mesto Aj svojou silou. Hoci to bolo malé mesto, tak raz už neuspeli. Józua sa spolieha na Boha. Môžeme to vidieť na tom, že pri obsadzovaní mesta používa takú taktiku, akú mu poradil Boh. Človek môže inému človeku ublížiť na základe vlastného rozhodnutia, ale každé takéto konanie bude Pánom Bohom posúdené. Každý, kto sa stavia do úlohy Boha, bude raz súdený.

Jedine Boh môže siahnúť na život človeka. Niekedy prichádza smrť nečakane a z nášho hľadiska predčasne. Nevieme, prečo Boh niekomu dovolí dožiť sa vysokého veku a inému zase nie, ale veríme, že Boh má absolútnu moc nad všetkým a aj keď nie vždy Jeho činom rozumieme, tak Jeho slovo nás ubezpečuje, že Božím cieľom je naše spasenie.

To, čo sa stalo s mestom Aj, vopred naznačoval už význam jeho mena. Aj znamená ruiny. Boh môže premeniť to, čo prekvitá na ruiny, ale zároveň si môže vzbudiť svoj ľud aj zo suchých kostí, ako to opisuje prorok Ezechiel. Boh môže priniesť nádej aj tam, kde je iba beznádej a znovu obnoviť a posvätiť to, čo bolo hriechom poškvrnené.

Boh je stále s nami a stará sa o nás. Keď naše srdcia niekedy zaplaví strach alebo beznádej, spomeňme si na slová, ktoré Boh povedal Józuovi: „Neboj sa a nestrachuj.“ Podobné povzbudenie sme počuli hneď na začiatku knihy Józua, keď mali Izraelci celé obsadzovanie zeme ešte len pred sebou. Teraz keď majú dobyť mesto Aj, znejú tieto povzbudzujúce slová znovu. Sami Izraelci sa už presvedčili, že hoci je to malé mesto, vyhrať nemusia. Opäť potrebujú počuť Božie ubezpečujúce alebo uisťujúce posolstvo. Boh je s nami, keď stojíme pred nejakou prekážkou. Je s nami, keď čelíme niečomu smutnému alebo bolestivému. Na Neho sa vo svojich modlitbách obracajme a od Neho očakávajme pomoc a záchranu. Amen.

Vypočujme si slová vyslania, ako sú napísané v Liste Filipským v 2. k. :

„Ak je teda nejaké napomenutie v Kristovi, ak je nejaké povzbudenie lásky, ak je nejaké spoločenstvo Ducha, ak je nejaký súcit a milosrdenstvo, naplňte moju radosť: zmýšľajte rovnako, majte rovnakú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ, nič nerobte z hašterivosti a márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnotnejších než seba,“
Pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý ľudský rozum, nech háji a ochraňuje vaše srdcia i vaše mysle v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. Amen.